

Із краю беріз і льону (творчий портрет Данила Окийченка) // Поліський дивосвіт 1-ша частина. – Житомир, 2000 – С. 455-457.

Т. В. Маліновська

ІЗ КРАЮ БЕРІЗ І ЛЬОНУ

(Творчий портрет Данила Окийченка)

Кожен письменник знаходить у житті теми і образи, які не були помічені іншими. Один бачить трагічні колізії життя, інший дивиться на нього крізь призму гумору.

Палітра Данила Окийченка в цьому плані винятково різноманітна. Він – автор гумористичних оповідань, творів на історичну тему, йому доступний жанр сатири, в нарисах і оповіданнях письменника читач знаходить відповіді на болючі проблеми сучасності.

Народився Данило Окийченко (Яків Олександрович Вознюк) 4 листопада 1916 року в селі Андрієвичах Сербівської волості Новоград-Волинського повіту (нині Ємільчинський район Житомирської області) в багатодітній селянській родині. З раннього дитинства був пастушком, вчився у місцевій початковій школі, потім у Барашівській семирічці та Білоцькому сільськогосподарському технікумі. З 1932 року почав учителювати. Викладав природознавство і географію в школах сіл Нітіне Ємільчинського району та Шекеринцях Заславського району на Поділлі. Від 1934 по 1939 рік працював у школах Кам'янського та Смілянського районів (тепер Черкаська область). Водночас заочно навчався на біологічному факультеті Черкаського педагогічного інституту, який закінчив у 1939 році.

З осені цього ж року перебуває в армії. Закінчив Львівсько-Кіровське військове училище. У званні лейтенанта як начальник полкової розвідки, брав участь у Великій Вітчизняній війні. У вересні 1941 року в бою був тяжко поранений, після чого, як обмежено здатний до військової служби кілька років працював у військових комісаріатах. Демобілізувався з посади

Малоярославецького районного військового комісара (Калузька область) в лютому 1947 року і відтоді постійно мешкає в Житомирі.

Завідував Житомирським райвідділом народної освіти, був директором Вересівської семирічної школи. В 1949 році заочно закінчив історичний факультет Житомирського педагогічного інституту.

У 1951–1961 рр. завідував відділом культури та шкіл в редакції обласної газети "Радянська Житомирщина", з вересня 1961 р. по квітень 1964 р. працював старшим редактором Київського обласного книжно-газетного видавництва, з травня 1964 р. по липень 1969 р. очолював газетно-видавничий відділ Житомирського обласного управління по пресі. З липня 1969 року і по цей час перебуває на творчій роботі.

Перші нариси і вірші надруковані в кам'янській районній газеті "Колективна праця" в 1935–1936 рр. Від 1951 р. опублікував ряд прозових та віршованих фейлетонів і гуморесок, переклав українською мовою п'єсу Тетяни Габбе "Місто майстрів, або Казка про двох горбанів" (ставилась Житомирським ляльковим театром), п'єси Леоніда Рудого "Днів тих не умовкне слава" та "Надхмарний замок" (остання ставилась самодіяльними драматичними колективами та Житомирським обласним музично-драматичним театром), п'єсу класика англійської літератури Генрі Філдінга "Монах-спокусник, або Викритий єзуїт" (поставлена на сцені Житомирського обласного музично-драматичного театру). Перекладає твори адигейських та білоруських поетів.

Окремими виданнями вийшли повісті "Перші кроки Миколки Підберезного" (1960), збірка гуморесок "Од села до села" (1965), збірки оповідань "Оленчине щастя" (1970) і "Сталевий кубок" (1974). А повість Зої Воскресенської "Крізь льодяну імлу" (1966) вийшла українською в перекладі Данила Окийченка.

Яків Олександрович Вознюк нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями "За перемогу над Німеччиною", "За доблесну працю".

Данило Окийченко – автор оригінальних книг, кожна з яких своєрідна за тематикою та манерою письма.

Наприклад, збірка оповідань "Оленчине щастя" – це щирі й правдиві оповіді про наших сучасників, людей нелегкої хвилюючої долі. Більшість оповідань – про події Великої Вітчизняної війни. Їхні герої – звичайні бійці, що за найскладніших обставин виявляють не лише зразки героїзму й відданості, а й риси лагідної, щирої вдачі ("Совість", "Горелік і Куперман" тощо). Автор гнівно засуджує людську підлість, піднімає важливі питання морально-етичного плану.

У центрі повісті "Сталевий кубок" – сім'я вчителів Горецьких. Всі свої здібності й сили віддають вони вихованню дітей. Найбільше непокоїть їх і водночас радує прийомний син Віктор, який наполегливо шукає свого шляху в житті. У спілкуванні зі старшими людьми, робітниками, вчителями, що вже мають неабиякий життєвий досвід, відбувається моральне змужніння юного героя.

Оповідання, що увійшли до збірки – це щирі розповіді про події Великої Вітчизняної війни, представників інтелігенції й трудівників села.

Як уже згадувалося, письменник дебютував у літературі повістю "Перші кроки Миколки Підберезного". Герой цієї повісті – сільський хлопчик. Автор непідробними художніми барвами змальовує характер юного героя, ситуації, в які він потрапляє. Коли читаєш цю повість, то поринаєш у полон сільського побуту, психології поліщуків. Ровесники Миколки Підберезного пізнають природу, довкілля і роблять перші кроки в самостійне життя.

Не зважаючи на те, що повість писалася в той час, коли письменник змушений був дотримуватися постулатів єдиного творчого методу, від неї й сьогодні віє свіжістю думок, у ній відчувається вміння автора проникнути в дитячу психологію, помітити в сільському середовищі те, чого не побачить пересічний читач.

Сподіваємося на нові творчі набутки представника старшого покоління житомирських письменників.

Запитання і завдання

1. Розкажіть про життєвий шлях Данила Окийченка.
2. З яким першим твором письменник увійшов у літературу?
3. Назвіть основні твори Данила Окийченка.

Рекомендована література

1. Домчин В. Щедрість // Комсомольська зірка, 1974, 7 листопада.
2. Мазур Л. Шляхи у життя // Літературна газета, 1961, 12 грудня.
3. Півторадні В. Гуморист виходить за межі жанру // Радянська Житомирщина, 1970, 21 жовтня.
4. Ткач С. Поезія дитячої душі // Радянська Житомирщина, 1961, 16 листопада.